

Przedmiotem badania jest proces wprowadzenia kwot płci do polskiej ordynacji wyborczej. Aktualnie na listach wyborczych w wyborach do Sejmu, Parlamentu Europejskiego, rad gmin, powiatów oraz sejmików wojewódzkich, udział kobiet lub mężczyzn nie może być niższy niż 35%. Sankcją za niewypełnienie tego wymogu jest odmowa zarejestrowania listy, a co za tym idzie, uniemożliwienie udziału w samych wyborach. Zmiana polskiej ordynacji wyborczej w 2011 roku wpisuje się w szerszą, światową tendencję coraz częstszego wprowadzania mechanizmów instytucjonalnych mających na celu zwiększenie udziału kobiet w polityce. Aktualnie spośród 194 państw świata, 112 krajów posiada kwoty płci. Jest to jedno ze sztandarowych instrumentów wzmacniania równości kobiet i mężczyzn.

Celem projektu jest bliższe przyjrzenie się historii i dynamice tego procesu w odniesieniu do polskiego przypadku. Interesuję mnie to, w jaki sposób doszło do zmiany prawa, jaki udział w tym miały same kobiety i ruch kobiecy (przede wszystkim koordynowany przez Kongres Kobiet), jakimi argumentami posługiwali się zwolennicy i zwolenniczki parytetów/kwot, jakie argumenty prezentowali ich przeciwnicy i przeciwniczki, co na ten temat mówili medialni eksperci i ekspertki. Wreszcie, ciekawią mnie konsekwencje tego procesu dla politycznej reprezentacji kobiet. Realizacja badania umożliwi lepsze zrozumienie zależności między działaniami ruchu kobiecego (w tym stosowanymi strategiami dyskursywnymi), instytucjami państwowymi, szerszym środowiskiem politycznym, a ostateczną zmianą instytucjonalną i jej dalekosiężnymi skutkami. Jedną z hipotez, którą stawiam, mówi, że skuteczność ruchu kobiecego w zmianie prawa wyborczego miała źródło w stosowanych strategiach retorycznych – sposobie argumentowania, który skutecznie powiązał ideę kwot z szerszymi społecznymi definicjami tego, czym jest obywatelstwo, równość i reprezentacja.

Badanie będzie opierać się na metodach analizy jakościowej, przede wszystkim krytycznej analizie ramowej i krytycznej analizie dyskursu. Będę analizować wypowiedzi tzw. elit symbolicznych w okresie od czerwca 2009 r. (I Kongres Kobiet) do stycznia 2011 roku (podpisanie tzw. „ustawy kwotowej”) dotyczące parytetów, kwot i kobiet w polityce. W analizie skorzystam z wycinków prasowych, dokumentów urzędowych, komentarzy publicystycznych i innych materiałów pisanych. W rezultacie zostanie pogłębiona socjologiczna wiedza na temat roli ruchu kobiecego w kształtowaniu porządku instytucjonalnego we współczesnej Polsce oraz społecznych sposobów definiowania samej demokracji.